

מסורת הש"ס

(א) רש"ל, ב' (ג) נלעיל קלח; ורש"ן,
 ג' רש"ל, ד' רש"ל כל קד
 ולהשמותו ויבואו להשכיר,
 (ה) רש"ל וגמחק בזיוף, (ו) רש"ל
 זה, (ז) רש"ל בשיטה בפני, (ח) דקד
 קסה. חס' ד"ה אמר אצ"י,
 (ט) רש"ל בצביל א' וי' כ"י יואל
 למימר שחתך בצביל א',
 (י) רש"ל, ב' (רש"א רבי),

הגהות הב"ח

[illegible]

רבינו גרשום

ואם תאמר. אמאי כשר הא מצי למלוה לחזור ולמחוק כתיבת ההשטר וחזור וכותב מאי דבעי הואיל והעדים נמי חתימי על ממחק. הא לא מצי למיעבד דניכר הוא דאיך דומה מקום עדים שאינו נמחק אלא פעם

אחת למקום השטר שנמחק
נמי [קודם] דנכתב השטרא
קמי דנכתב השטר ונטל אותה
אחת וחתמו העדים במקום

ווייץ וחתמי סהד. ומשני
המחוק שנמחק פעם אחת
פעמים ויהא ניכר הזיוף:
אז בקלף במקום חתימת

ואם תאמר מוחק וחוזר וכו'
נמחק פעם אחת לנמחק שני
דלמא שדי דיותא אמקום
ומחיק ליה דכי הדר מחיק
ליה אידי ואידי נמחק ש
אב"י קסבר רב דאין העדים
אלא אם כן נמחק בפניהם
הנייר ועדיו על המחק כש
מחיק ליה וכתב מאי דכי
ועדיו על המחק דכתבי
חתמנא על מחקא ושטרא
דכתבי היכא אי מלתחת
מחיק ליה דכתבי בין סהדי
אימא סיפא יהוא על המח
פסול אמאי פסול הכא נמי
סהדי חתמנא על ניירא וי
השתא נמי] מאי אמרת מו
אמרת אינו דומה נמחק פעם
פעמים והני מילי היכא דחת
היכא דלא חתימי סהדי אמ
לא ידיע וליתי מגילתא
ולידמי לא דמי מחקא דהא
דהא מגילתא ולקבלה לחת
בבי דינא ולמחוק ולידמי
האינו דומה נמחק בן יומו ל
ולישיהיה אמר רבי ירמיה
טועין: רבי חנינא בן גמלי
וכו': השיב רבי לדברי ר'

אלא רמייה כך: השיב רבי
קושר יכול לעשותו פשוט:
והלא

חזב צו אנהאנג סהדי (א) (ב) ומחא
המחק וי"ל דלא חיישין שמא
הדיבור כנגד חתימה בפחות
דלמא (יחזב) (א) (ב) שיטות לפני
בילו ולענין אפוקי ממונה חסד
זה צמד שיטה זה צראש השי
דים על המחק דלמא יעשו שטות
תקנו (א) שטרא על הנייר ועדי
סהדי כתיבי אמחאקא ושטרא כת
שטות תקנה כשהשטר עשוי ע
שטות שכיח טפי שיש לספור כמה
האי ולכן תקנו אנהאנס והסי
הנייר שלא נעשה בר שום יזוף ויה
הדי על הנייר לא שכיח אלא אד
על המחק שאם יש ריוח מחוק צין
אממר דכתיבי אנהאנס (א) צין עד
למא מזה שיעור אנהאנס סהדי ודי צי
אזינו מנריך אנהאנס סהדי אלא כשי
מניהו איכא למימר שאין להקשות
יחו צין זה לזה ולי יחושו כי יאמרו
עדים. פירשנו לעיל (א) יע"א
דיומא צין עדים לבחירה ולמחוק
אבל לפי רבי נוחא שאינו ניכר
שהיה. מאן דלא גרים ליה (א) (ב)

כשר ליחוש דלמא שדי מלוה בתחלה
וער דחתימי עדים ועבד הכי מעיקרא
על אותו שטר שלא נמחק אלא פעם
וב לא יכלו להבחין אם נמחק פעם

(א) לכאורה נ"ל וחזר ואשדי דיותא אכולא שטרא ויהדר כתב השטר על אותו שטר וכו'. (ב) נראה דנ"ל אי דמיא מחיקת הא מגילתא דהאי שטר.

גמ פשוט פרק עשירי בבא בתרא

קסד.

וא"ת שמה מחק אנחנו סהדי
עדים וכתב מאי דבעי וי"ל דלא
אלא כשאין ריוח בין עד לעד כדי

מחזר חננאל סהדי וריצ'ס פירש
אין לחוש שמה ימחק אנחנאל סהדי
ון דמיקרא הוה כחז על המחז
שי ימחקו ה"ל נמחק צ' פעמים
שטר שכתוב על הנייר שמחקו ה"ל
נמחק פעם אחת ויהיה ניכר הזיוף
דו דומה נמחק פעם אחת לנמחק
צ' פעמים ונראה לי דהיינו כשכתוב
ל הנמחק אז ניכר אזיה נמחק פעם
אחת ואזיה נמחק שמי פעמים אבל
ייר מחז גרידא שאין כתוב עליו
וס איתו אינו ניכר וכן מוכח בסמוך
פירוק וניחוש דלמא שדי היה דיותא
מחק עדים ומחק לי ודער מחזיק
ה וזהו ליה אידי ואידי נמחק שמי
עמים כשימחקו אחרי כן השטר
ואי פריך הלן בשעה שירצו לחתום
אזו א) מחזק פעם אחת ומקום
הסלול מחמימים מחזק שמי פעמים
אל ודאי אינו ניכר לא שיהא כתוב
נא יבש מיהו הא לנו ראייה כתוב
הנא יבש לעדעם אינו ניכר דלא
ינא אל שטר הבא לפני צ"ד ניכר
צ"ד דייקי ולכן אי מחזק אנחנאל
הדי יראו צ"ד שנמחק שמי פעמים
תימת העדים לא נמחק כי אם
עם אחת כדינא מיהו קשה לרצי
ודברי ריב"ס חתמ היכא דנכתב
אנחנאל סהדי על המחז כמו העדים
אל היכא דנכתב אנחנאל סהדי על
ייר ומחקו וגם ה) השטר שאל
ל ניכר ויהא שטר הבא אחר ועדי
ל המחז ואמאי לא כ"ז הוא על
ייר ועדי על המחז לא הוי כשר

והם שיבתו אנהא סהדי אכל
א אדרבה זה ראו להכשיר יותר
בשנמחק השטר ונמחק הריוו בין
וגם לא אהא חילוק בין כתוב
כן יש ריוח צימאם בין סהדי
בין הדין לכתב פוסלין אה
שני עדים בשני שטרות מאטרפין
היין יש לחוש שמה מחק אנהא
והו סהדי צייר צימאם בזה אין
ל הנייר והם חתומים על המחק
סהדי וכשעדיו והשטר על המחק
למיחש שמחילה היה השטר על
שנעשה יוזם בצימאם שעדיין לא
הנעשה ומהאם אכל הוא על
סה ר"י על פ' ריב"ס שיותר יש
לא למיחש שנעשה בו זיוף שעתה
ה הכל על הנייר (ו) וקשה (לפי)
הדין כתוב בו אנהא סהדי והשטר
לעד שאם כבר מחוק בין עד לעד
מחק אהא פסול דפרשיית כיון ש
לגמ' לפרש ועוד א"כ (ו) ופשוט
יכתבו אנהא סהדי ייחוס חלק ודיו
י מחצירי כיון שאינו כתוב צימאם:
בשנמחק שתי פעמים ניכר (ש) שאין
יכו' דהשאל לא מני מחיק ליה לפי
ומיחש עדיפא מינה משני דכלא
ק בן שני ימים וימחק בן שלשה א:

אמר ר' ירמיה להכיקא פסיק דפסול דחייש נדים ולא בדקו ליה אי נמחק פעם אחת או גמלא בדקי אלא גבו לאלתר: רבי חנניה בן גמלא קשוריו והוי פשוט אע"פ שיש בו אור ג'.

בו א ב מי' פכ"ז מהל'
מלוא ולוא הלכה ט סמג
עשין לד טוש"ע ח"מ סי' מה
סעיף כ:

בזגד המי שם ה' י
טוש"ע שם סעיף כא:
בח ר ז מי' שם הלכה יב
טוש"ע שם סעיף כב:
במ ח שם סעיף כ צהג"ה:

מוסף תוספות

א. דלא ידעינן מחק של שטר
מתי היה ואם זה שווה יום
אחד אולי הראשון שהה כמה
ימים, [ולמאן דגריס] י"ל דקים
ליה לתלמודא דכל שנמחק
אחר יומו אין הפרש בין זמן
רב לזמן מועט. ריטנ"א.

דבינו גרשום (המשך)

[illegible][illegible]

לבית דין טועין דכיון דחזר
י פעמים. הלכך גזרי דפסול
ל אומר מקושר שכתבו עדיו
יטות למעלה אין בכך כלום

א. לכאורה י"ל וחזר ואשד"י דיומא אבולא שטרא והדר כתב השטר על אותו שטר וכו'. ב. נראה ד"ל אי דמיא מחיקת הא מגילתא למחיקה דהאי שטר.